

“হৌজিকপু তুম্বা মতমলা ইতা, ময়াং কাক্ৰা লাক্ৰা খোংলি, মীনায়ে য়োত্ৰিৎ কক্কনি চংখিৰা, নথংলেন শিবগী অশি পাউনিদো।” – *ইরোম শৰ্মিলা*

জৈৱজ্জৈৱ

ফাবিগনু

—এম নিলকুমাৰি

লৈথক্তসু পুঙমই
লৈখাদসু চংঙমই
অচৌ অশাং পুনশিৰৌ
পুনশিন্নাদ্ৰবদি খুং মাদ্দমে।
পুনশিন্নাবদি নোকফেষ্ঠৈ
ফাবীগনু পুনবীগনু
মামৰা খুয়াইগীনি
খনমিন্নারসি। (গোল্ডন ট্ৰাইএঙ্গল)
মমিং মনা উইৰুম উইৰুম
খোঙথাং হাইৰং থাংদ্ৰবদি
পকচদৰা ওইৱক্ৰে
শদুম চাদ্ৰবদি
মী মাদ্ৰে
মীপুম তিংনা ঙাঙনৰে
য়েনফে ওকশা যপমানা
ইবুক অসি থলহল্প
কেবী হ্ৰদাম কৈদৌৱনি।
হৌনা ঙাঙগনি
হৌনা লাউগনি
হৈ-হা হায়গনি
নোল্লেকপা মতৌ মাঙখিগনি
শিনফমনি চিঞ্জাক্ৰি
অনৌৰা শায়োননি শক্তম লাংলিৰা
কনাদসু ৰাৱৌৱনু
মতম মানা পুৰকপনি।

‘থন্মোয় পাউদম’

—মৈন্সাম বীৰমনি পাল্লৱবোন্দ

ঙৱাংদি,

কপচখি ঐনা নিংঙমদনা
পুৱাৱিবু নীংশিংনা।

খঞ্জখি,

পোৱ্ৰফ্মনি মৈতে নোংশাগী
কাউৱয়ে শাদানৰা।

অহিংবনা,

শানৱম্মী অশিবগী ৰাৱী
মোংফমথক্তা ফদ্দুনা।

ঙসিদি,

কল্লকত্ৰে মপোকসে হিংবগীদমক
মমল য়াওদনা।

কাৰে,

মঙাল পীঙমদ্ৰৰা মৈৱাসে
চান্ৰনৰা ইদোম।

পুলিসে,

পোংলুম ওইহুৱে অতোপ্পদা
মহাউ য়াওৱম্ৰে।

নুংশিৰা,

থুংলমদ্ৰে মমল নাইদ্ৰৰা
বিপ্ৰস্ত্ৰেম ঐঙেল্দ।

নাইতোম,

খঞ্জৰই অচুহুগী খোল্লাউনি
তাৰৌৱে ব্ৰেক্ৰা।

হয়েংনা,

ঙহিৱিৱা কিৱাল পায়দুনা
অনৌৰা পুৱাৱিগী?

খাপ্তি,

ঙুম্মীদো ইখুংনা মুথংপা
মীংমাঙদা চাক্পদি।

মালেম,

নুংশি চন্ননা হিংহৌসনু
শান্তিগী লৈকোলদা।

পুম্নমকী,

বিদ্ৰোহিনি ঐহাক অশেংৰা
হিংৰা কিৱৰা।

কদাইদনো?

—ৰোমি তথেক্ৰফম

নখোয়না মহাকপু থেংনৱৰো?

নঙসু মহাকপু তাম্ৰৱকপি কুইৱদাইনে?

মখোয়নদি উন্নৈ কইনা হায়নবদাই!

ৰাৱী শানে; ওনশিৱৰে-চুহ্ম জাংলা?

শুক্ৰুৎ য্হদে ঐনদি; কদাইদা লোংপজাংনো?

ইমা চাওবীনদি উহনগে মহায়বনি,

ইপু তেজ্ৰনসু মাগীদা লৈ- হেজ পাউজেক্ৰমকই,

ইপা কোক্ৰেন্সু লাভ লাকউ-উনৱৱাও-

কনাগী থৌগল্লোন পাঙলৱগা ফ্ৰদৌৰা;

কৱল্লা শিনশংকেন্দা কুনৰা তাৱিৰা-ঐব্ৰ!

অমুক্তদি নাথৈ শেংদেক্ৰিৎবনি মণ্ডান্দা-

ৰানা ঙাইৰকপসে কেক্ৰৰা... লাং তক্ৰবসু,

হংগনি ৰাহং মথং...মথং

কৱল্লা মফমদা লৈতৰা পাস্ৰনো?

কনাগী থন্মোয়াদা হ্ৰোম নকশিনীংবা?

খোল্লাউ কনবগী শঙ্গদয়া লেংশিদৌবৰা?

লোহ্ৰোক্তা নোমজেল চেক্ৰিবশিৎব চানবীদৌবৰা?

ফিলা ৰাংলবশিংগী মফমদনা লুপ্ত মিৎয়েং?

অথেনপাং চেগা-পাথাগনবশিৎবনা খোয়জংবিৱা?

শেংলৰা থন্মোয়ল্গী হৈথৱকপা পিৱাং অৱেহ্ৰা?

কৱল্লা থন্মোয়নুগী ৰাক্কনো মফমদা-

ঐসু মহাকপু অমুক্তদি থেংননীংবনি।

ঈৱোলনুংদা

—শ্ৰীকাংজম নন্দকুমাৰ

ইমা ঙসিদি নহাকী

শক্তম ওল্লৰা

শক্তমশিং অসিগা

ৱাৱী শাৱি

পুন্নিংগী অৱোংপা

কয়া ফোঙলি।

পাখোঙ কয়া চিল্ল,

খঙলিৰৱা ইমা নহাকপু

নোংমদি খঙলক্কনি

হায়বিৱল্লা নহাক্ৰা

ঙসিতা খঙলকপগুম

পান্মু খৰেদা।

ঙসিদি নহাকী নশাইকোল

লোহ্ৰোক্তৰা কয়ানা

তুন্দুনা লৈৱিৰা ইৱোলনুং অসিদা

নহাকী চেঙলৌ শক্তম

অদুত্ৰবু নীংশিংনা

মীংকী পিৱাংনা

থন্মোয় পাওদম্ৰি।

বোৱা য়োম্বৰা

—ডা. ৱঞ্জিং মঙাং

লাহিৱিক য়াল্লা হৈনৱৰা মতমনি

লাইশুদি অয়াম্ৰনা খঙদবগুম তৌই

মখোয় সাটিফিক্টে হোটেলদা পীথোক

বোৱা য়োম্ববনা হ্ৰোম কৱগনি।

‘খল্লবদা উৰুবদা’

—ৰাজকুমাৰি মীনা

ময়োল খুইৱৰা আশা

মৈচাক খাংলৰা থন্মোয়

ইকায় ফিক্ৰক খুন্সৰা মায়থোঙ

চান্দ্ৰনা ফুহ্ৰনৱৰা ৰাখল

লৌহিৰা নাহিৰা লীলানি।

ঙসিগী ৰাথোক ময়ামসে

কনাগী মৱাল ওইহানি

তাইবঙ মেশানি ওমচাকপা

মীংলুগী লাইজনি কপ্পিৰা।

অৰাংৰা আশাদা হিংলুৰা

অশেংৰা ৰাখলতা খল্লৰা

ঙদ্ৰমক ওহ্ৰবৰা তাঙল্লে।

অনীংৰা অমত্তা থুংদনা

অপান্দ্ৰা অমত্তা ফংহ্ৰদৰা

লোয়নথক অৱেহ্মা ওইহ্ৰেয়ে।

মীংলুগী লাইজসু নমথাক্ৰি

নুংশিগী মীনোকসু চাৱোলনি

পেহ্ৰো কৱল্লা থন্মোয়শিং

লৌহিৱো মীহৌৰা মপোক

লোল্লো কপ্পগা তাইবঙ।

নৱাল ফ্ৰলনি শোয়ৱৱেই

বসন্ত ঋতুসু নঙগী লৈভেনি

হৈৱাং লৈৱাংসু নুংশি খুন্দোলনি

লৌলি (নোংক্ৰইসু মাংলগী পাউজেলনি

লোজক ঈপাকসু নঙগী মীংশেলনি

হীংজগ্ৰো থৌৱাংবনি নুংঙহিৰা মপোক্তা।

হৌজিকী যুথীৱেলনি

—ইরোম মোৰি

অথৌবশিং নীংশিংনৱি নীংশিং নুমিংতা

লৈ কংলি খুন্সম্মী লৈঙাক্ৰেইশিং।

লৌইৱগা অমুক হায়

তুংগী যুথীৱেল ওইদৌদি নহাৱোলনি

মখোয়না অথৌবশিংগী থৌনা লিজ্ৰেল

নীংশিংগদেনি কাউৱেইদৌবনি।

হৌজিক হৌজিকী যুথীৱেলনা মখোয়নি

মখোয়দি থৌনা লিংজেলদু চেল্লবৰা

হংৰা য়াই মীয়াল্লা।

লম্বীসিদা

—শ্ৰীৱামেশ্বৰ লাইশ্ৰম

নঙ-ঐ অসুল্লা থেংনগনি খঙদবনা

কৱিমত্তসু পুৰকত্ৰে নঙগীদমক

ফজৰা ফিজোলসু শেংহৌদ্ৰে

ওহ্ৰোক্তাই ইকায়ত্ৰে নমাংদা।

নঙগী নীংখিৰী নতৌ

নঙগী নুংশিৰা ৰাঙাঙসিদা

নঙবু কয়াদা খোয়ৱাংজৰা

নঙবু কয়াদা নুংশিজৰা।

ঙসি থেংনৱিৰা অসিদগী

কৈলৌঙে অমুক উগ্গানিসু খঙদে,

অমুক হুয়া উনীংই হায়দুনা

অচেংপা ৰা ঙাঙনৱ্ৰগাদবসু

কৱল্লা শকখঙনগনি।

ঐনা খক থাদেক্ৰৱেই

নঙগা অমুক ঙ্ৰাবগী ৰাখলসিদা

থুংলু-থুংলুৰা মফম খুদিংদা

নঙবু নীংশিলগে।

কৱিগী তকশি শোল্লিৰা

—অনেশ্বৰি সোৱাইসম

নঙগীনি খঞ্জৰিৰা নৱল

নঙনা চেকশিঞ্জৰা তাবনি।

কৱিগুস্তা থল্লৰা হ্ৰদোক্তুনা

খুনখিৰা তাবনি মপুনা।

মপুনা খুনত্ৰৰা নৱল

কৱিগী তকসি শোল্লিৰা!

নাথৌবীৱল্লবী

—ডা. অকৌইজম ইবোহল

পলেম পষ্টৌ অনীগী

থক্তা অমা শাংত্ৰবী

খাদা অমা পোমত্ৰবী

নাইতোম শাংচৰী লৈৱাংনি;

পষ্টৌ শঙ্গাই তুংওইনৱম

য়ুল্লাক শাট্গে হোংলবক্টে

ওইজৰা পুহ্মা থাদোক্তুনা

কংথোকচত্ৰবনি মপোকসে নফমদা;

খনবীগনু লান্দ্ৰা ঐহাকপু

পুক্ৰেলে লেণ্ডুবীনি হায়দুনা

নহাক্ৰা অহানবসু অৱৌইবসুনি

হন্দক লাং ওং ‘সিমগীদি;

পাউথোকপীগনু মীঙোল্দা ঐহাকসে

কৈৱেই লৈকায় শিনৰা থুং

ৰাখল অনী লোঙজত্ৰিৰী ঐবু

লমকেৎ লমহাইবীনি হায়দুনা;

ঐহাক্ৰা লান্দবমক ওইৱল্লৰা

লেম্দি মাঙলৌই ঐহাকী

মিংলু নাপোম অনীদগী

ঈহৌৱক্ৰিৰা শেংলৰা পিৱাংসে;

নোংমা নংত্ৰগা নোংমদি

খঙলকপদা নহাক্ৰা অচুহ্মা

নিংঙমদবগী মৈৱিনা মৈৱাইৱক্কনি

নীংশিংলক্কনি নাথৌবীৱল্লবী ঐব্ৰসু।

‘লোজক’ হায়বসি কনাগুন্দনা ইচম চম্মা ‘লোক’ হায়বদি ঈশিং থল্লা লৈৰা অদুগা ‘তাক’ হায়বসিনা পাক্ৰা ইহাঙ হাঙনা, তাক্ৰা শন্দোকখিৰা অদুবুনি হায়নৈ। মসি নত্তৰা অতোপ্লা ৰাৱী ৰাখোং মিংশোনগী মতাংসি তোঙাল্লা লৈৱল্লা য়াই। মসিনা অখঙ অহৈশিংগী ওইৱসনু। চম্মা খঙৰা য়াবসি, ঈশিংনা পাক্ৰা শল্লা মপুক থল্লা অচৌৰা ঈপাক অমা ওইনা চাউনা লৈৰা মফমসি অৰাং নোংপোক মাইকৈ অশোমগী ওইনা মণিপুৱদা লৈৱিৰা লোজাকখক্তনি। লোজাক কদায়া লৈ হংবদা কনাগুন্দনা মোইৱাংদা লৈ হায়নৈ। মসিগী মৱমসি মোইৱাং কংলৈৱোলগী ৰাৱীদা খল্লা-থৌহিৰী অনীগী ইবুধৌ থাংজিংনা শাল্লিৰা থৌদোক ৰাৱীদা লোজাক অসি য়াল্লা চাউনা মফম অমা কন্দুনা য়াউৱকপা অসিনা ওইগনি। মতম অমা লোজাক পাংকী ঈশিং ঈমায় অসি মোইৱাংগী খুন্দোন যৌনা শন্দোককলহসু য়াই। হৌজিকী ওইনদি মোইৱাংদা লোজাক লৈত্ৰে। লোজাক্তি থাঙ্গ অমদি কৰাংদা লৈৱি। থৌহিৰীনা ইন শোনবদা খল্লনা উশা অমদা তোংলগা তৌদি থোংদুনা থৌহিৰীনা ইন শোনৰা য়েংখি হায়নৰা থমংথোং মোইৱাংদা লৈতে। থমংথোংদি থাঙ্গদা লৈৱি। খল্লা থৌহিৰীগী ৰাৱী মোইৱাংগী ৰাৱী ওইজৱগসু মোইৱাং কংলৈৱোলদা থাঙ্গ অমদি কৰাং অনীগী মফম য়াওন্দা মপুং ফাদে। থাঙ্গ অমদি কৰাং হায়বসি লোজাকী ঈশিংনা কৌইশিন্দুনা ময়াইদা লৈৰা মফম অমনি। মীৱোলদা হায়ৱগা আইলেণ্ড হায়ৱগুহ্ননি। নোংজু থাদা, লোজাকী ঈশিংনা ঈমায় ৰাংলবসু থাঙ্গ অমদি কৰাংদা ঈশিং চাউই তাদে। লোজাক মপান্দা হৌজিক খুন্দাৱিৰা থাঙ্গ অমদি কৰাংগী য়ুমশিং ঈশিংনা থুমজিনত্ৰে হায়বসিসমু তাদে। থাঙ্গ কৰাং অনী অসি ঙল্লিঙৈদগী হিনা ঈশিংগী লম্বীদা চংথোক চংশিন তৌনৱকই। হৌজিকী মতম অসিদনা হিদা ইঞ্জিন পানশিল্লগা মী খৱা য়াল্লা তেংৰা য়াৰা মওন্দা শীজিন্নৱি।

ঙসিদগী চহী ৪০ মুকী মাংংদা সেন্দ্ৰা চংপা হায়দুনা চংনৱকখি। সেন্দ্ৰা ফাওৰা কোয়ৰা চংনৱকই। সেন্দ্ৰাগী চাংথক্তা কাৱগা পিকনিক চাৱকখি। সেন্দ্ৰাদগী হেমা থাঙ্গ কৰাং য়ৌনা কৌহিৰা চঙনখিদে। লম্বী ফত্তবগী ওইগনি। চাংগী অপীকপা লম্বীদা থাঙ্গ য়ৌনৰা গাডি চত্তৰা য়াৱমখিদে। সেন্দ্ৰাদগী হল্লকপদা হৈকক য়াল্লা লৈৱকখি। হৈকক টিদা য়োল্লম্মী। হৈকক অহীংৰা, হৈকক অফুংপা, হৈকক মকু অখোকপা মখন মখন য়োল্লমখি। হৈকক চাক্তা ঙাল্লগা চাবা মহাউ নীংশিংলকই। হৌজিক্তি, হৈকক মশক উখিদৰা কুইৱে।

থাঙ্গগা ঐগা নকশিন্না খঙনৰা কুইৱে। অতেনা নকশিন্নাখিৰা নত্তে থাঙ্গগী ওৰা হৈস্ৰাম মঙ্গোলজাউ, মোইৱাং কংলৈৱোল শকপীখিৰা ওৰাগী মপালদগীনি। ওবাদি থাঙ্গদগী ওইৱগসু ঐনা উল্লজখিৰা লোয়নজখিবিদি ইফ্ৰালদা লৈৱৰা মতমদগীনি। অঙাং ওউৱিঙৈদগী ওৰানা শকপা মোইৱাং কংলৈৱোল পাল্মা তাৱকখি। চুম্মা তাৰা নত্তে শকফম ওজাদগী খঙলগা কৌইখি থিৱগা তাৰা চংলকখি। অয়াম্ৰনা, অনকপা লৈকায়গী মফমশিংদনি। মতম অমা লৈকায়াদা ওজা মঙ্গোলজাওগী থোংজোম পৰ্ব ঈশৈ য়াল্মা তানৱম্মী। ঐথোয়গী য়ুমদসু ওজগী ঈশৈ য়াল্মা শকলকখি। নোংমখক শকখিৰা নত্তে। নুমিং তাৱানিৱোমদি শকপা শোয়ত্ৰে। ঙল্লিঙৈগী মতমদা ওৰানা মোইৱাং কংলৈৱোল শকপসি নোংমখক কৌৱগা শক্ৰখিদে থাখায়, থা অমৱোমদি শক্ৰৈ। নোংমা তাৱগা মপুং ফাদে। মথংগী লৈকায় অমদা শক্ৰদৰা ঈশৈগী বাৰ্ত্তণ শৈফম অমদা শক্ৰিঙৈদা অদুম হায়নবসি চংনৱকখি। তাৱিমথৈ পেন্দবসি ওৰা হৈস্ৰাম মঙ্গোলজাওগী থোংজে়াম পৰ্ব ঈশৈনি। মতম অমদি থোংজোম পৰ্ব তাৰা হায়ৱগা মোইৱাং কংলৈৱোল ঈশৈ তাববুসু খঙদনৱকই। থোংজোম পৰ্ব ঈশৈ শৈশক্তা মোইৱাং কংলৈৱোল অমদি খুনুং ঈশৈ অসিনচিৰা কয়া অসিগী মতাংদা তোঙানৰা ৰাফম কয়াগী সেমিনাৱ কয়া ওজ লৈৱিঙৈদা পাঙথোকখি। থোংজোম পৰ্ব হায়বসিনা থোংজোম লানগী পৱিৎলা শকপনি। মোইৱাং কংলৈৱোল হায়বসিনা ইবুধৌ থাংজিংনা শায়ৰা মোইৱাংখক্তগী ৰাৱী পৱিৎবু শৈথাদুনা শকপনি। অনী অসি মাল্ফম থোক্তে অসিনচিৰা কয়াগী মতাংদা ওজা মশা য়াওনা খল্লা-নৈনৰা কয়া লৈখি। মহৌশানা থাঙ্গগী মীওইশিং ঈশৈ নোংমাই অসি চান্ৰৰা শিনফম অমা ওইৱকই। ৰাখল লৈৰা,লাহিৱিক লাইশু হৈৰা মীওইসু য়াল্মা লৈৱকই।

লোজাক ঈপাক্তা ফুমশঙ শাদুনা লৈৱিৰা ঙমীশিংগী ৰাৱী য়াল্মা তাত্ৰে। অৰাৰা ৰাৱী ঙাভুনি। হিংনবগী লাফমদা থাঙ্গ অমদি কৰাংগী অকোয়বদা খুন্দাৱিৰা ঙমীশিংনা থেংনৱিৰা অমদি মায়েক্ৰে ৱিৰা খুদোং চাদ